

Goigs en
lloança de
SANT GENÍS,
notari i màrtir,

i
SANT GENÍS,
comediant
i màrtir,

patrons de Vilassar de Dalt.

La seva festa es celebra el dia 25 d'agost.

Amb humor i amb valentia
ens porteu al Paradís.
Infoneu-nos coratgia
Patrons nostres Sants Genís.

Escrivà de confiança
catecumen abrandat,
sou, Genís, de tota França
i d'Arlés vostra ciutat,
llumener de valentia,
de bonesa i compromís...

L'ínic jutge, incontenible,
us ordena fer un decret
per occir de mort terrible
el creient, per aquest fet.
Rebutjant la tirania
us heu fet esmunyedís...

Perseguit, en la fugida
demaneu ser batejat,
però un bisbe us dilucida
que morint martiritzat
obteniu la garantia
de ser admès al Paradís...

Per buscar un segur paratge
el riu Ròdan travesseu.
Mes, botxins amb urc salvatge
us atenyen fent-vos reu.

I ferint-vos amb follia
vau morir amb un dolç somrís...

Cristians de la contrada
sepultaren el seu cos
aquell jorn a la vesprada
amb pregàries i plors.
Gest d'amor i gosadia,
no hi hagué qui desistís...

Humorista d'exercici,
Sant Genís Comediant
enalteix el seu ofici
convertint-se i predicant
Jesucrist, amb tal mestria,
que el tirà deixa indecís...

Vareu dir enmig de la farsa:
"Escolteu-me Emperador
i vosaltres, la comparsa,
no faig burla del Senyor,
els meus ulls han vist la Via
i el meu cor se sent feliç".

"Us ho dic amb ardidesa:
Sí, confesso Jesucrist.

Es mon Déu, ma fortalesa,
Déu de tots, ben clar ho he vist.
Combregueu amb ma alegria,
Déu s'ha fet acostadís"...

Fou molt dura la resposta
que us donà l'Emperador.
Però a Déu, tot us acosta:
la tortura i la presó.
I conclou sa covardia
degollant-vos, l'infeliç...

Des d'Arlés i des de Roma
a primers del segle quart
escampeu mística aroma.
Qui dels dos hi té més part?
D'aleshores nit i dia
no ha faltat qui ens protegís...

Susciteu la valentia
i l'humor als vostres fills.
Feu-los sempre companyia,
no els deixeu en els perills.
I atorgueu-los l'harmonia
dels germans al Paradís.

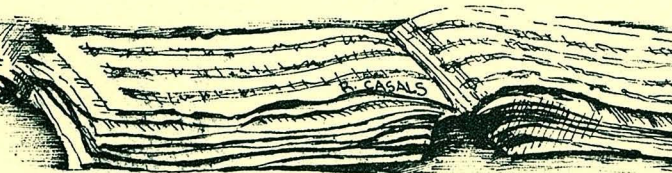
Vilassar amb goig remercia
vostre humor i tremp castís.
Infoneu-nos coratgia
Patrons nostres Sants Genís.

V. Tenim posada l'esperança en el Senyor.

R. Auxili nostre i escut que ens protegeix.

PREGUEM

Oh Déu, cada any ens ompliu d'alegria en la diada de Sant Genís i Sant Genís.
Feu que els qui celebrem la seva passió imitem també la fortalesa del seu martiri.
Per Jesucrist Senyor nostre. R. Amén.

ENTRADA

Amb hu - mor i amb va - len - ti - a ens por - teu al Pa - ra - dís.

TORNADA

In - fo - neu - nos co - rat - gi - a Pa - trons nos - tres Sants Ge - nís.

COBLES

Es - cri - và de con - fi - an - ça, ca - te - cu - men a - bran -

dat, sou, Ge - nís, de to - ta Fran - ça i d'Ar - lés vos - tra ciu - tat, llu - me -

TORNADA

ner de va - len - ti - a, de bo - ne - sa i com - pro - mís. In - fo

ORIGEN DEL PATRONATGE DELS SANTS GENÍS A VILASSAR DE DALT

Durant els segles IX, X i XI, a la Catalunya Vella s'anaren formant nuclis de població quines esglésies ben aviat foren erigides en parròquies pels respectius bisbes. Vilassar és un d'aquests poblats que de molt antic tenen ja parròquia pròpia, sense que se'n conegui la data d'erecció. L'església parroquial de Sant Genís de Vilassar és esmentada a partir de l'any 1118. L'advocació de la nostra parròquia correspon a un sant de devoció dels francs, pel fet que les diòcesis catalanes depengueren de l'arxidiòcesi de Narbona fins les darreries del segle XI, quan fou restaurada la seu metropolitana de Tarragona. A la nostra comarca tenim altres exemples d'advocacions introduïdes pels francs: Sant Genís, a Palafoolls; Sant Martí, a Taià; Sant Romà, a Tiana...

Es possible que l'església que fou erigida en parròquia i posada sota l'advocació de Sant Genís d'Arlés existís ja d'antuvi; qui sap si construïda sobre les restes d'alguna església paleocristiana. En els testaments més antics registrats al nostre arxiu parroquial sovint trobem anotades quantitats de diners destinades a la celebració de misses en sufragi de l'ànima del testador, celebradores en les quatre esglésies o capelles del nostre antic terme, és a dir, a les capelles del Sant Crist, de la Santa Creu, de Sant Salvador i la parroquial de Sant Genís. L'antigor de les esglesioles del Sant Crist i de Sant Salvador és ben palesa i es remunta al temps del pre-romànic, amb aprofitament de restes de construccions ja existents amb anterioritat. La capella de la Santa Creu deuria ésser també com les anteriors i fou enderrocada a les darreries del segle XVIII per construir al seu lloc l'actual església parroquial de Cabriels. De l'església de Vilassar en sabem que l'any 1508, en una visita pastoral, el visitador manifesta que és antiquíssima i de cabuda insuficient pel nombre de feligresos en els dies de gran solemnitat. L'any 1511, el dia 22 de setembre, es posà la primera pedra de l'església d'estil gòtic tardà que perduraria fins acabada la guerra civil. La construcció d'aquella església deuria quedar enllestida en 8 anys, ja que el 1519 fou consagrat el nou altar major. Després, amb el pas dels segles, s'hi feren moltes reformes i afegitons.

Les advocacions de les altres antigues esglésies del terme corresponen a èpoques remotes (la Santa Creu; el Sant Crist; la Transfiguració), mentre que la de Sant Genís és ben clar que correspon a la influència dels francs. En tots els documents coneguts que fan referència a la nostra parròquia mai s'hi troba cap altre advocació que no sigui la de Sant Genís.

Quan l'obra de l'església gòtica fou enllestida s'hi posà un gran retaule amb una fornícula per a la imatge del Sant i pintures referents a la seva història i martiri. Aquest retaule, obra del mestre fuster Pere Torrent i del pintor Pedro Nunyes, fou totalment acabat l'any 1533 i és de remarcar que era dedicat a un sol Sant Genís, el notari o escrivà d'Arlés.

D'on prové doncs l'advocació de l'altre Sant Genís? Des de quan a Vilassar es veneren els dos si l'antic retaule era dedicat tan sols al d'Arlés?

Una falsa creença popular diu que la devoció a Sant Genís Comediant, màrtir a Roma, prové de la gran afició al teatre de la gent de Vilassar durant la centúria passada. Això no és cert. A l'antic retaule hi havia una imatge petita, posada al davant de la principal, que no arribava a un terç de la seva talla. Aquesta imatge corresponia a Sant Genís Comediant. No es pot precisar quan hi fou posada.

Les primeres notícies certes de l'advocació dels dos Sants Genís les trobem en documents de mitjans del segle XVII. Per una part, l'autorització de la celebració de la Festa Major dels Sants Màrtirs, donada al bisbat el dia 22 d'abril del 1654, diu: "revisada la pia escriptura de deliberació, de presentació i acceptació feta a nostra presència pel Reverent Vicenç Vinyals, prevere en S.T.D., rector de l'Església Parroquial dels Sants Genís i Genís de Vilassar...". D'altra banda hi ha moltes partides de baptisme d'aquells mateixos anys (a partir del 1653), en les que també es fa constar els dos Genís. Hi ha la coincidència que sempre són les partides signades pel mateix prevere, Mn. Antoni Joani, resident. Totes les partides fetes per mans dels diferents vicaris, residents o rector, només esmenten un Genís.

El motiu d'aquesta doble advocació el podem trobar en el fet que el senyor rector d'aquell moment, el sobre referit Doctor Vicenç Vinyals (1651-65), adquirís relíquies de Sant Genís màrtir romà, durant la seva estada a la Ciutat Eterna per obtenir el doctorat en sagrada teologia (S.T.D.), i a la vegada que un capellà més meticulós que els altres s'entestés en fer constar sempre la doble advocació.

Quan es feren esculpir les imatges actuals dels Sants Genís es discutí sobre si una havia de ser més gran que l'altre o bé de quina manera s'havien de posar. Es molt encertada la sol·lució de col·locar-les al mateix nivell, ambdues de la mateixa talla, però un pas més endavant Sant Genís Notari, el de sempre, el més antic, envers Sant Genís Comediant, el sobrevingut.

Lletre i música: Mn. Joaquim Vives i Aragó, regent de la Parròquia.

Il·lustració: Rafel Casals i Planas.

Notes històriques: Josep Samon i Forgas.

Edició a cura de la Parròquia de Sant Genís de Vilassar de Dalt, amb la col·laboració dels "Amics dels Goigs".

Impresos a: Copisteria EL VAIXELL, Font de la Teula, 13, Vilassar de Dalt - Dipòsit Legal: B-29.853 - 1983